

**SPECIAL:
CAW, DE CONNECTOR
ACHTER HET SUCCES VAN
DE OVERKOP-HUIZEN**

**SNELLE EN
TOEGANKELIJKE HULP
VOOR KINDEREN
IN NOOD**

**DE UITDAGINGEN
VAN GEZINSHERENIGING**

In gesprek: Verbinding in verbroken gezinnen: CAW ondersteunt kinderen in echtscheidingsituaties

Volgens het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling bestaat ongeveer de helft van de aanmeldingen uit vechtscheidingen. Ontdek hoe CAW samenwerkt met Integrale Jeugdhulp om rond dit thema een passend aanbod te ontwikkelen.

Achter de schermen: Snelle en toegankelijke hulp voor kinderen in nood

In een wereld waar crisissituaties onverwacht kunnen opduiken, biedt het Crisismeldpunt voor minderjarigen een essentiële levenslijn voor ouders, hulpverleners en minderjarigen in Oost-Vlaanderen. Een klus – of puzzel, zeg maar – waar meer dan 30 partijen bij betrokken zijn!

Colofon

Magis is het externe infomagazine van CAW Oost-Vlaanderen. Het blad verschijnt driemaandelijks. Jaargang 11, nummer 3.

Redactie: Geert Hillaert – Alain Slock
Peter Vercauteren - Noël Callebaut
Kathy Bleck - Marco Baeten
Lay-out: One Advertising – www.one-advertising.be
Copywriting: Christine Bonheure, Magelaan
Foto's: istock en Makulay Daenekindt

Informatie in verband met abonnementen:
communicatie@cawoostvlaanderen.be

V.U. Geert Hillaert, CAW Oost-Vlaanderen vzw,
Visserij 153, 9000 Gent
Ondernemingsnummer 0508 774 601 - RPR Gent

Editoriaal

Eigen lof stinkt, al is het niet slecht jezelf nu en dan op de borst te kloppen en terug te blikken naar behaalde successen. Niet dat dit nummer gaat over persoonlijke successen, integendeel zelfs. Heel wat van die mijlpalen konden we alleen maar behalen met de ondersteuning van gelijkgezinde partners in het welzijnslandschap. Dus, alleen maar door samen te werken.

CAW Oost-Vlaanderen verbindt, ondersteunt en begeleidt, vaak in situaties waar de uitdagingen het

Nieuws: Tussen twee werelden: de uitdagingen van gezinshereniging

Gezinshereniging brengt complexe uitdagingen met zich mee, vooral wanneer kinderen in een andere cultuur zijn opgegroeid dan hun ouders. Hoe pak je dat dan aan, als hulpverlener, om ouders en hun kinderen weer met elkaar te verbinden?

grootst zijn. En dat zijn de zaken die we in deze editie van Magis tonen: successen die we samen met anderen behaald hebben. Neem nu de OverKop-huizen, die uitgegroeid zijn tot veilige havens voor jongeren in nood. Het succesverhaal van OverKop toont hoe cruciaal het is om te investeren in laagdrempelige, toegankelijke hulpverlening. Waarover ook getuige op de back-cover, door een ware OverKop-ambassadeur. Maar er zijn ook donkere kanten waar we niet omheen kunnen. De hulpverlening aan seksueel delinquenten blijft een complexe uitda-

ging waar veel stigma en onbegrip rond hangen. Ook het crisisnetwerk voor minderjarigen staat aan de frontlinie. We verbinden de verschillende spelers om snel en doeltreffend hulp te bieden wanneer dat het hardst nodig is. Dit vergt niet alleen inzet van ons, maar ook daadkracht en ondersteuning van de overheid. Een signaal dat wel vaker weerklinkt doorheen dit nummer. Toeval? Neen, want er is nood aan meer structurele hulp vanuit de overheid. En nogmaals, neen, want niemand binnen het welzijnslandschap kan om de verkiezingen van oktober '24 heen. Daarom stelden we Memo-

randum 2024 op, een overzicht van concrete actiepunten voor politici en beleidsmakers, met de nadruk op het belang van psychisch welzijn. Want we geloven dat ook de politieke wereld mee het verschil kan maken. Wilt u dit memorandum lezen? Dat kan, op <https://www.caw.be/memorandum2024-oost-vlaanderen>. En onderneem mee actie met ons. Samen kunnen we de verandering zijn die zoveel mensen in onze samenleving nodig hebben.

Geert Hillaert
Algemeen directeur
CAW Oost-Vlaanderen
geerthillaert@cawoostvlaanderen.be

VERDER IN DIT NUMMER:

9

Achter de schermen

Lees hoe AMFORA de weg vrijmaakt naar gerichte forensische zorg.

10

SPECIAL: 10 jaar CAW Oost-Vlaanderen

Het ontstaan van de OverKop-huizen? Wel het begon allemaal met een rapport over de geestelijke gezondheidszorg in Europa ...

14

Dankzij

Jou! Word vrijwilliger en maak het verschil!

15

Column: Opgeklopt

Na de zomer komt de ...

16

Cliënt vertelt

Over de impact van het OverKop-huis

Verbinding in verbroken gezinnen: CAW ondersteunt kinderen in echtscheidingsituaties

Het CAW neemt de rol van verbinder op zich om het maatschappelijke probleem rond echtscheidingen aan te pakken. Volgens het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling bestaat ongeveer de helft van de aanmeldingen uit vechtscheidingen en daarbij worden er soms valse meldingen over geweld tegenover kinderen geuit. Het CAW werkt samen met Integrale Jeugdhulp om rond dit thema een passend aanbod te ontwikkelen. Dat heeft onder meer geleid tot een groepsaanbod voor kinderen en jongeren in Dendermonde. We spraken met Tineke Wauters, coördinator Krachtgericht Waas en Dender, en Nelle Minner, eerstelijnspsycholoog.

1Gezin1Plan: hulp op maat

Tineke Wauters: "1Gezin1Plan is onderdeel van Integrale Jeugdhulp. Diverse organisaties en diensten uit welzijn en

onderwijs werken nauw samen rond de zorgen en vragen van gezinnen. Daarbij laten we het gezin zelf bepalen waar en welke ondersteuning ze nodig hebben. We zorgen ervoor dat het gezin één aanspreekpunt heeft en helpen hen op alle mogelijke manieren, schakelen vrijwilligers in, leggen verbindingen naar andere dienstverlening of ondersteunen hen om de zaken zelfstandig aan te pakken. Samen gaan we op zoek naar wat het beste is voor de noden van het gezin op dat bepaald moment. Er komt één plan en alle hulp wordt afgestemd op het plan dat het gezin zelf maakt."

Veerkracht in moeilijke tijden

Nelle Minner: "Een aantal van de gezinnen komt naar ons vanwege een echtscheiding en de gevolgen daarvan op het gezin. Bij ons zijn beschuldigingen van geweld gelukkig uitzonderingen. Vaker komt het voor dat een kind erg

Tineke Wauters en Nelle Minner

gewrongen zit in de scheiding, zeker wanneer er sprake is van conflict. Als een scheidingssituatie dermate heftig is, gaan wij eerst met de ouders in gesprek om de ernst van de conflicten in te schatten en te bepalen wat mogelijk is. Wat me opvalt, is dat je zelfs in de meest ernstige situaties de veerkracht van mensen ziet. De meeste mensen vinden een manier om erdoor te komen, samen met hun netwerk en familie.”

Groepssessies voor kinderen

Nelle vervolgt: “Het CAW heeft al een ruim aanbod voor ouders die in een scheiding zitten, maar voor sommige kinderen is er specifiek na een scheiding nog niet veel aanbod. Wat kunnen we die kinderen dan wel aanreiken? Vanuit het CAW is het idee ontstaan om groepssessies voor kinderen in een echtscheiding te ontwikkelen, zodat zij leren in contact te komen met hun gevoelens bij de situatie en die ook te uiten. In die sessies kunnen ze ook contact maken met lotgenoten en de nodige steun vinden.”

Succesvolle samenwerking in Dendermonde

“1Gezin1Plan, het CAW en het CGG (Centrum Geestelijke Gezondheidszorg) hebben de handen in elkaar geslagen om dat te organiseren in Dendermonde. In april hielden

we vijf sessies met een veerkrachtgericht aanbod voor kinderen tussen negen en dertien. Er waren vijf deelnemers, allemaal tien jaar oud. Sommigen ervan leefden al hun hele leven in een gescheiden gezin, bij anderen was de scheiding heel recent.”

Blik op de toekomst

“Het was in elk geval een succesvol initiatief, en bij momenten zelfs spannend. Het is inderdaad geen evidentie voor kinderen om zonder hun ouders even te komen praten met andere kinderen over een zo moeilijk thema als echtscheiding. Maar de kinderen hebben dat heel goed gedaan. We hebben elk van hen veel ruimte gegeven. Ze konden vertellen wat ze zelf wilden. Wilden ze gewoon luisteren, dan kon dat ook. Aan de vele blijde gezichten merkten we dat ze het fijn vonden hun verhaal een keer aan lotgenootjes kwijt te kunnen. Ze waren ook allemaal aanwezig op alle vijf de sessies.

Aan het eind hebben ze een boodschap voorgedragen aan de ouders over wat zij belangrijk vinden in hun situatie, wat hun wensen zijn, hoe zij als kind willen worden behandeld en wat zij hun ouders toewensen. Nu zijn we alles aan het evalueren, maar we denken er sterk aan het aanbod te herhalen in een andere gemeente.”

Snelle en toegankelijke hulp voor kinderen in nood

In een wereld waar crisissituaties onverwacht kunnen opduiken, biedt het Crisismeldpunt voor minderjarigen een essentiële levenslijn voor ouders, hulpverleners en minderjarigen in Oost-Vlaanderen. Deze dienst, die deel uitmaakt van het bredere Crisis-team van het CAW, is 24/7 bereikbaar en staat klaar om snel en adequaat te reageren op noodsituaties. Of het nu gaat om een agressie-incident, familiaal geweld, of een suïcidale crisis, het Crisismeldpunt biedt ondersteuning en zoekt naar oplossingen. In dit interview laten we collega Tine Notredame, medewerker in de crisishulpverlening, erover aan het woord.

“We proberen altijd eerst de vraag goed te begrijpen”, vertelt Tine, “En in kaart te brengen wat er gebeurd is en welke hulpverlening er al bij betrokken is. Dan proberen we een consult te bieden: we kijken of we de mensen telefonisch kunnen verder helpen. Zo nee, zijn er drie grote modules die we kunnen inzetten. Ten eerste crisis-interventie – mobiel of ambulante – bij ons op de dienst, waar we in een aantal gesprekken proberen uit te klaren wat er precies aan de hand is, en wat er nodig is. We kunnen ook schakelen naar een crisisbegeleiding – dat is optie twee – waarbij de kinderen thuis blijven wonen, maar we daarheen gaan om te kijken hoe we crisissen in de toekomst kunnen vermijden. Tot slot is er ons meest

ingrijpend aanbod: crisisopvang van zeven plus zeven dagen. Dat zijn in alles heel korte periodes. Wij gaan zoeken naar ‘good enough’ oplossingen, en niet naar de ideale oplossing, omdat die er meestal ook niet is. Soms moeten we ook gewoon wat rust creëren.

CAW Oost-Vlaanderen heeft als netwerker vast wel partijen betrokken bij het Crisismeldpunt Minderjarigen, om kennis te delen en elkaar ondersteuning te bieden. Hoe steekt die puzzel hier in elkaar?

“In Oost-Vlaanderen werken we samen met een driëndertigtal vzw’s. In grote lijnen zijn dit partners VAPH (n.v.d.r.: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap), partners Opgroeien, maar ook binnen Radar de collega’s van geestelijke gezondheidszorg en daarnaast nog enkele specifieke partners. Het is een heel uitgebreid netwerk, het grootste van alle Vlaamse provincies.

Oorspronkelijk is het in het Gentse gestart, maar het heeft snel uitbreiding genomen naar de rest van de provincie. In eerste instantie was het netwerk bedoeld voor kinderen en jongeren die nog niet binnen hulpverlening gekend waren, om hen – indien mogelijk – buiten de hulpverlening te houden door hun thuisnetwerk te ondersteunen en te versterken. Het aantal aanmeldingen stijgt jaar na jaar, dus voldoende mede-

werkers vinden om alle oproepen te beantwoorden blijft een uitdaging. Al zijn er al uitbreidingen geweest en komt vanuit de overheid stilaan een gesubsidieerd aanbod voor opvangbegeleiding.”

“Onze laagdrempelige bereikbaarheid is een troef. Ook het feit dat in Oost-Vlaanderen het meldpunt ingebed is in het Crisisteam van het CAW, want hierdoor zijn we 24/7 voor alle leeftijden bereikbaar.”

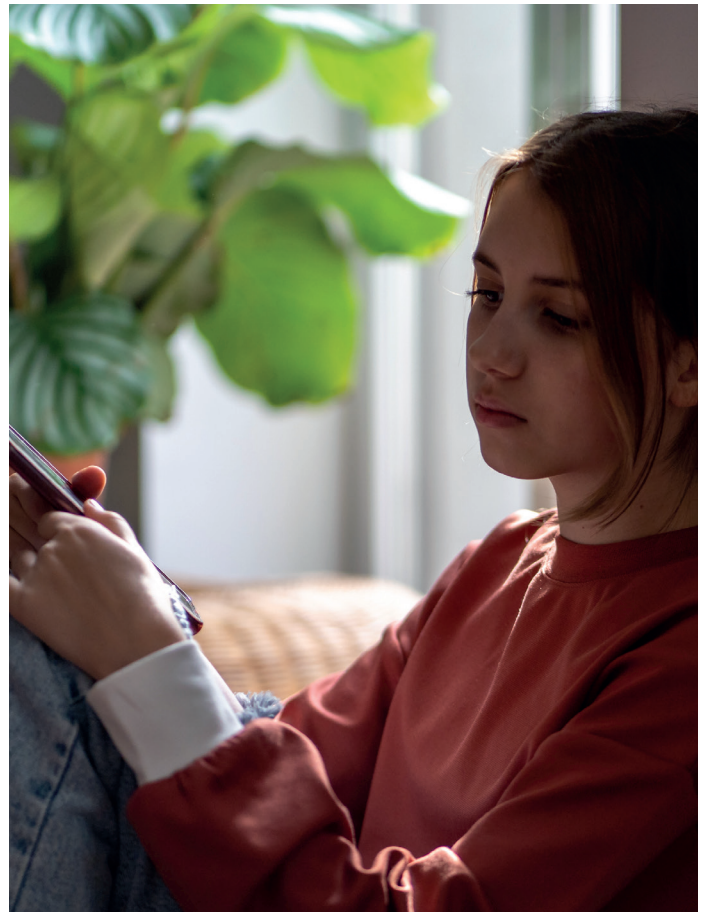
Het speciale van wat ik doe, is deelnemen aan structureel overleg met de crisisdiensten voor jongeren en volwassenen zodat we op de hoogte blijven van alle evoluties. Daarnaast proberen we blijvend goed afgestemd te zijn op elkaar. We zitten ook regelmatig samen met onze aanmelders, zoals het Parket of het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en in overleggroepen rond jeugdhulp in de provincie, en stuurgroepen zoals de stuurgroep zorggarantie van het jonge kind. Er is dus inderdaad een bewuste focus op partnerschap.”

En hoe verloopt dat ondertussen?

“Sinds 2014 is het Crisisnetwerk opengesteld voor gerechtelijke aanmeldingen, bijvoorbeeld consulenten van de jeugdrechtbank. Dat zorgt voor heel wat problemen in situaties die acute opvang nodig hebben. Ze vragen immers geen vraagverduidelijking of interventie van ons, maar wél naar een bed én vaak voor een langere periode. Dat is natuurlijk niet waar het Crisisnetwerk voor bedoeld is. Het is een complex probleem, omdat er ook geen alternatief is: die kinderen zijn soms echt wel in gevaar, dus we begrijpen dat er bij ons aangemeld wordt. Maar deze situatie zorgt ervoor dat we op sommige momenten geen aanbod meer hebben voor huisartsen, CLB-medewerkers, hulpverleners ... Omdat alle bedden bezet zijn door kinderen die daar tijdelijk ‘geparkeerd’ worden, en dat is een groot probleem.”

Hoe reageert de overheid hierop?

“Men zegt altijd wanneer er extra middelen komen dat we innovatief moeten nadenken, en creatief uit de hoek moeten komen. Maar wij zouden natuurlijk ook graag hebben dat proefprojecten worden verlengd als zij hun nut bewezen hebben. Of dat iets dat slechts voor een beperkte regio gesubsidieerd wordt, uiteindelijk structureel in de ganse provincie uitgezet kan worden. We steken veel tijd en energie in de ene na de andere projectoproep, waarbij we telkens iets volledig nieuws uit de grond moeten stampen. Ook het tekort aan medewer-

kers is een knelpunt: zowel binnen het crisiswerk als in de voorzieningen. Want als er bijvoorbeeld ergens vacatures voor opvoeders niet ingevuld raken, heeft dat gevolgen voor het aantal beschikbare plaatsen. Er zijn ook partners die wel middelen bijgekregen hebben, maar geen personeel vinden. Om in crisissen te kunnen werken, moet je toch liefst al een vijftal jaar ervaring hebben, en het is niet zo dat er op de markt veel van die profielen rondlopen.”

CRISISNETWERK JEUGDHULP

In 2023 werden 1.239 trajecten doorlopen voor 658 minderjarigen. Daarnaast boden we crisisopvang aan 175 kinderen en jongeren.

Onze crisis hulp was meer dan ooit volledig bezet, met een toename van 7% in de bezetting van het crisisbeddenaanbod. Een belangrijke factor in deze toename was de verlenging van de duur van de crisisopvang, voornamelijk omdat er geen reguliere residentiële plek beschikbaar was.

Tussen twee werelden: de uitdagingen van gezinshereniging

Gezinshereniging brengt complexe uitdagingen met zich mee, vooral wanneer kinderen in een ander cultuur zijn opgegroeid dan hun ouders. Stanikazi Storey, al bijna 6 jaar Mind-Spring trainer bij CAW Oost-Vlaanderen, vertelt over de culturele spanningen en opvoedingsverschillen die migrantengezinnen ervaren, en hoe de trainingssessies hen hierin bijstaan.

Hoe speel je in op de specifieke behoeften van de diverse doelgroepen binnen het Mind-Spring programma?

“We organiseren het Mind-Spring psycho-educatieprogramma voor alle migranten, vluchtelingen en asielzoekers. We hebben kinderprogramma's voor 8 tot 13-jarigen en voor 14 tot 18-jarigen, en ook een aanbod voor volwassenen. Verder is er ook een programma voor senioren en eentje rond ouderkracht en gezinshereniging. We hebben gemerkt dat er in dat laatste programma veel nood is aan extra steun voor kwetsbare minderjarigen. Er kwamen heel wat vragen over opvoeden tussen twee culturen. Daarom werken we samen met Stad Gent aan het project ‘Niet-begeleid, wel ondersteund’. Hiermee willen we de veerkracht van minderjarige vluchtelingen vergroten en hen leren omgaan met die cultuurverschillen.”

Over wat voor cultuurverschillen gaat het dan?

“Als je kijkt naar Afghanistan, een land waar al 45 jaar oorlog is, en er ook enorme opvoedingsverschillen bestaan tussen bijvoorbeeld Kaboel en het platteland, is het echt wel een mix van culturen. Als jongeren dan alleen naar België komen, eerst in pleeggezinnen opgevangen worden, en na vijf jaar hun ouders terugzien in het kader

van gezinshereniging, zijn ieders verwachtingen anders. De ouders verwachten hetzelfde kind terug te zien zoals ze het kenden in Afghanistan. Maar dat kind is ondertussen wat ouder, en zelf al een jongvolwassene. Bovendien is het kind hier opgegroeid, in een pleeggezin met andere normen en waarden. In Afghanistan is er een veel grotere afstand tussen ouders en kinderen. Ouders hebben er een grotere gezagspositie. En de verschillen in opvoedingsstijlen zorgen voor problemen.

In Afghanistan doen vrouwen bijvoorbeeld alles in het huishouden, jongens helpen nooit. Dan voelt het voor de ouders vreemd aan als plots een kind zegt ‘moeder, je moet niet alles alleen doen, alle kinderen moeten helpen’. Die jongere zit ook in een andere rol, en is soms mama en papa tegelijk. Eigenlijk wordt de jongere verantwoordelijk voor alles: meegaan naar de dienst bevolking, het OCMW, papieren invullen ... En als er een medisch probleem is, moet het kind mee naar de dokter om te tolken. Dat maakt dat het kind van alles op de hoogte is én ook alles meedraagt. Die kinderen zijn heel kwetsbaar. Er is vaak ook veel gebeurd tijdens hun reis naar België, dat ze nooit zullen delen met hun ouders. Dat is een zware rugzak om te dragen. Daarom ondersteunen wij deze jongeren, en helpen we hen door duiding te geven over die cultuurverschillen.”

MEER WETEN OVER MIND-SPRING?

Je leest er alles over op caw.be/mind-spring

Hoe AMFORA de weg vrijmaakt naar gerichte forensische zorg

Rosi Vervaeke

AMFORA speelt een sleutelrol in Oost-Vlaanderen bij het stroomlijnen van de aanmeldingen en intakes voor mensen die seksueel grensoverschrijdend gedrag gesteld hebben, of die zitten met dergelijke gedachten of gevoelens. We spraken erover met collega Rosi Vervaeke, die de gezamenlijke inspanningen en uitdagingen van de betrokken partijen belicht.

Waar staat AMFORA voor?

“AMFORA staat voor Ambulant Forensisch Aanmeldings- en intake team. Het is een samenwerkingsverband tussen de forensische werkingen van het CGG Adentro, CAW Oost-Vlaanderen, CGG Schelde Dender Waas en Voluit. Het is opgericht in 2016 om de instroomprocedure voor preventie, begeleiding en behandeling van mensen die seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben gesteld – of seksueel grensoverschrijdende gedachten en gevoelens ervaren – te stroomlijnen in onze provincie. Zo wordt het voor doorverwijzers meteen duidelijk: mensen met deze problematiek kunnen terecht bij AMFORA.”

Hoe is AMFORA ontstaan?

“Minister Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn in 2015, zette de deur open om in Oost-Vlaanderen tot een samenwerking te komen. Uit onderzoek bleek het hulpverleningslandschap te versnipperd, en vonden doorverwijzers en cliënten vaak moeilijk hun weg naar de juiste hulpverlening. Het Forensisch Ambulant Begeleidingsteam van ons CAW nam in 2016 het initiatief om het team Forensische Zorg van het CGG Adentro mee te nemen in deze samenwerking. Later zijn de andere wer-

kingen erbij gekomen. Gaandeweg werden alle diensten in Oost-Vlaanderen gebundeld die een gespecialiseerd aanbod hebben voor deze doelgroep.”

“Het grote voordeel voor het cliënteel is dat men niet langer van het kastje naar de muur gestuurd wordt.”

Wat zijn de voordelen van deze samenwerking?

“We hebben ons aanbod kunnen verruimen! Nu bieden we een volwaardig aanbod voor volwassenen én jongeren. Ook personen met een uitgesproken mentale beperking kunnen we in een aanbod voorzien. Het grote voordeel voor het cliënteel is dat men niet langer van het kastje naar de muur gestuurd wordt. Als men bij één dienst het verhaal doet, weet men dat er intern gezocht wordt naar het meest geschikte hulpverleningsaanbod. Vroeger werden mensen door de Justitiehuizen van Oost-Vlaanderen zowel aangemeld bij het CAW als bij het CGG. Zo ontstond er verwarring want we wisten het ook niet van elkaar. Nu is dat voor de Justitiehuizen, onze grootste doorverwijzers, stukken duidelijker: er wordt doorverwezen naar AMFORA.”

Dus, zo is alles dan opgelost?

“Een intersectorale samenwerking is nooit gemakkelijk omdat elke dienst zijn eigen cultuur heeft. Ervaring heeft ons geleerd dat we hierrond open moeten communiceren: waarin verschillen we, waarin gelijken we, en waar willen we naartoe? Want ondanks de verschillen, wegen de voordelen zoveel meer op. De grootste uitdaging is het werken met wachtlijsten: we zijn onderbemand en kunnen onmogelijk de hulpvragen binnen een redelijke termijn beantwoorden. Dat is natuurlijk ook een zaak voor het beleid en de politiek: wat wil men investeren in deze doelgroep? Een andere uitdaging is de vraag: kunnen wij ook op het niveau van begeleiding samenwerken? Dit is een proces dat we nu gaandeweg lopen.”

CAW: de grote connector achter het succes van de OverKop-huizen

In een statig herenhuis in de centraal gelegen Drabstraat in Gent, met een ruime tuin en een prachtige biljarttafel in de living, vind je het OverKop-huis. Kinderpsychiater Eric Schoentjes en Alain Slock, inhoudelijk directeur van het CAW, vertellen hoe dit succesrijke maar soms ook broze initiatief tot stand kwam.

Ontstaan van het OverKop-huis

Erik Schoentjes: "Alles kwam samen toen een van onze psychologen in het UZ Gent een rapport schreef over de geestelijke gezondheidszorg in Europa, bedoeld als inspiratie voor onze aanpak hier. We wilden een geïntegreerd model zoals 'La Maison des Adolescents' in Frankrijk, waar vrije tijd, gespecialiseerde zorg en een ontmoetings-

ruimte voor jongeren gecombineerd worden. Op basis van dat rapport startten we overleg met verschillende partners, waaronder het CLB, CGG, CAW, psychiatrie Karus en de stad Gent. We slaagden er vrijwel meteen in om veel goodwill te creëren. Stad Gent hielp ons enorm door een medewerker en een vergaderzaal ter beschikking te stellen waar we om de twee maanden gebruik van maakten. Vanaf dat moment bouwden we van een theoretisch naar een concreet en participatief resultaat."

Het rapport trok ook de aandacht van VTM en leidde tot de succesvolle 'Rode Neuzen'-actie. "We kregen 100.000 euro om een jaar lang ons concept voor te bereiden en na te denken," vervolgt Eric. "Dat stelde ons in staat om gedetailleerde voorbereidende plannen te maken en ons netwerk nog verder uit te breiden. Een 2de 'Rode

Neuzen'-actie samen met de steun van de Koning Bouwdeijnstichting financierden samen 400.000 euro om het concept te vertalen naar een concrete werking. Ook in de andere Vlaamse provincies kwamen er hierdoor middelen vrij om een OverKop-huis te starten. Marketinggoeroe Wouter Kersbergen gaf het concept vorm met een logo en een website, en het OverKop-huis werd een merk."

Het OverKop-huis in Gent, geopend in 2017, was het laatste van de vijf provinciale OverKop-huizen dat zijn deuren opende, maar wel het best voorbereid qua concept. Eric: "Vanaf het begin wisten we dat we niet halfslachtig te werk mochten gaan, maar voluit moesten kiezen voor een 100% geïntegreerde aanpak. Een open huis waar jongeren welkom zijn, en waar verschillende diensten een brede eerstelijnsfunctie aanbieden, zonder verplichting om daar ook gebruik van te maken."

Alain: "Aandacht voor mentale problemen bij jongeren bleek opeens aan de orde van de dag. Hét keerpunt voor mij was een denkdag met alle JAC-medewerkers van Oost-Vlaanderen in het jaar 2014. Hun grootste droom bleek een geïntegreerd huis voor jongeren waarin alle partners aanwezig zijn. Toen al realiseerden we ons dat, als we iets wilden betekenen voor de mentale gezondheid van jongeren, we hen naar één plek moesten brengen waar ondersteuning was. In plaats van hen van Pier naar Pol te sturen."

Doel en werking van het OverKop-huis

Een OverKop-huis is een laagdrempelige plek voor jongeren tussen 12 en 25 jaar. "Ze kunnen hier komen chillen en praten met professionals in een ontspannen setting," legt Eric uit. "Jongeren komen zonder stempel of vooroordelen binnen. En dat blijkt een succes want

op drukke dagen kan je hier wel vijftig tot zestig jongeren terugvinden. We ontvangen een diverse groep, van daklozen tot universiteitsstudenten, allemaal met hun eigen problemen.”

Alain: “Jongeren komen vaak met praktische vragen en vinden hier makkelijk de juiste hulp dankzij de aanwezigheid van verschillende diensten zoals het JAC, CLB en CGG. Dat verlaagt de drempel om geholpen te worden met factor tien.”

Het OverKop-huis is echter veel meer dan louter een ontmoetingsplaats; het wil ook een integrale ruimte zijn voor jongerengerichte organisaties en activiteiten. “Jongeren en professionals werken samen om de werking van het huis te ondersteunen en verder te ontwikkelen,” zegt Eric. “Aangezien de hulpverleners niet altijd in de groep zitten omdat ze af en toe een babbel doen, werken we ook met vrijwilligers en ambassadeurs. Dat zijn jongeren die

zelf de omkadering doen en daarvoor worden opgeleid. Daar krijgen we subsidies voor. Ze zijn aanwezig op de vergaderingen, worden betrokken bij de besluitvorming, denken mee na over de activiteiten, begeleiden andere jongeren en gaan getuigen op scholen wat de nodige mond-tot-mondreclame oplevert.”

“Vanaf het begin was het OverKop-huis een plek van ontmoeting tussen organisaties, met nadruk op de participatie van jongeren.

“Jongeren runnen de boel samen met de partners”

Financiering en succes

De financiering van het OverKop-huis kwam initieel van de ‘Rode Neuzen’-actie en de Koning Boudewijnstichting, maar nu voorzien de Vlaamse Regering en de stad Gent een financiële ondersteuning. “De stad Gent subsidieert ons met ongeveer 150.000 euro per jaar, en dat is beduidend meer dan de subsidie van Vlaanderen,” vertelt Eric. “De partners dragen ook bij met jaarlijkse bijdragen van 5.000 tot 8.000 euro en stellen bovendien personeel ter beschikking.”

Het verhaal van de OverKop-huizen is een succesverhaal, maar zeker niet vanzelfsprekend gezien de complexe organisatiestructuur. Alain benadrukt het broze succes van het project: “Het blijft draaien dankzij de goodwill van de partners. Elke partner draagt aanzienlijk bij om dit in stand te houden. En dat lijkt me een probleem bij de nieuwe OverKop-huizen. Die missen soms de tijd om sterke partnerschappen op te bouwen. Ze starten vaak op zonder een krachtig netwerk en dat maakt hen kwetsbaar. Een sterk netwerk en langdurige betrokkenheid zijn cruciaal voor succes.”

Toekomst en uitdagingen

Eric: “Het OverKop-huis biedt continuïteit en stabiliteit voor jongeren zonder ook maar enige tijdsdruk, en dat is uniek in ons zorglandschap. In een OverKop-huis bestaat er geen tijdslimiet, jongeren kunnen net zo lang langs-

komen als nodig is, en dat is cruciaal voor hun welzijn. Sommige jongeren komen hier al zes jaar lang, en we hebben ze echt zien groeien. OverKop-huizen helpen klachten vroegtijdig op te vangen, waardoor later minder gespecialiseerde zorg nodig is. De toegenomen aandacht voor geestelijke gezondheidszorg en welzijn bij jongeren is positief, maar we moeten er wel over waken dat de gespecialiseerde zorg niet overbelast raakt.

“De cijfers zijn bekend: één op de vijf jongeren kampt met psychische problemen, bij één op de tien zijn die zelfs ernstig. De markt wordt werkelijk overspoeld door jongeren die zich slecht voelen. Maar iedereen naar de kinderpsychiater sturen is niet haalbaar, want wie echt uitgesproken problemen heeft, valt dan uit de boot. Het positieve nieuws? Eén op de vijf jongeren kampt inderdaad met psychische problemen, maar dat betekent ook dat er nog altijd vier op de vijf jongeren zijn die geen problemen hebben. Een keer goed samen met elkaar kunnen babbelen doet al zoveel! En dat kan in het OverKop-huis, een unieke plek waar jongeren

zich veilig en gesteund voelen en heel laagdrempelig geholpen worden.”

Alain: “OverKop-huizen werken echt en als concept kan je ze niet meer wegdenken uit het jeugdzorglandschap. Ze bieden een veilige plek voor jongeren en een platform voor dialoog en ondersteuning. Telkens als wij nieuwe concepten opzetten, innovatieve dingen uitdenken en antwoorden willen voor jongerengerelateerde problemen, dan komen we hier langs. Want hier vind je een mooie doorsnede van jongeren om nieuwe ideeën aan af te toetsen. Het is hier zoveel meer dan een ‘jeugdhuis met een psycholoog’. Hier vinden jongeren een fysieke plek die echt van hen is, waar ze niet moeten consumeren, waar ze hulp vinden indien nodig. De jongeren gaan hier respectvol met de ruimte om, want het is hun plek. Maar zoals ik voorheen al zei, het is een broos succesverhaal dat vaak te veel alleen op centen teert, en dat is het geval bij de nieuwste initiatieven. We moeten blijven investeren in sterke netwerken en innovatieve ideeën om dit succes voort te zetten.”

Word vrijwilliger bij CAW Oost-Vlaanderen en maak het verschil!

Ben je op zoek naar een zinvolle manier om je tijd te besteden? Wil je een positieve impact hebben op de levens van anderen in je gemeenschap? Sluit je dan aan bij CAW Oost-Vlaanderen als vrijwilliger!

Waarom vrijwilliger worden bij CAW Oost-Vlaanderen?

Bij CAW Oost-Vlaanderen geloven we dat iedereen recht heeft op welzijn en ondersteuning. Als vrijwilliger speel je een cruciale rol in het bieden van hulp aan mensen die het moeilijk hebben. Je krijgt de kans om te werken met een diverse groep mensen en echte veranderingen teweeg te brengen.

Wat kan je doen als vrijwilliger?

Er zijn tal van mogelijkheden om je in te zetten:

- **Ondersteuning bieden:** Help mensen bij het vinden van de juiste hulp en geef een luisterend oor.
- **Administratieve taken:** Ondersteun ons team met belangrijke administratieve werkzaamheden.
- **Begeleiding:** Werk samen met onze professionele medewerkers om mensen te begeleiden naar een betere toekomst.
- **Activiteiten organiseren:** Help bij het opzetten en uitvoeren van workshops, trainingen en sociale activiteiten.

Wat bieden wij?

- **Een warme en ondersteunende omgeving:** Je komt terecht in een team van gemotiveerde en gepassioneerde mensen.
- **Training en begeleiding:** We zorgen ervoor dat je goed voorbereid aan de slag kunt.
- **Flexibele uren:** Vrijwilligerswerk dat past bij jouw agenda.
- **Voldoening en impact:** De kans om een verschil te maken in de levens van anderen.

Hoe meld je je aan?

Wil je deel uitmaken van ons team en bijdragen aan het welzijn van je medemens? Neem dan vandaag nog contact met ons op! Bezoek onze website www.caw.be/vrijwilligersoostvlaanderen voor meer informatie en om je aan te melden. Of stuur een e-mail naar vrijwilligers@cawoostvlaanderen.be.

Sluit je aan bij CAW Oost-Vlaanderen en samen maken we onze gemeenschap sterker en veerkrachtiger. Jouw inzet kan een wereld van verschil maken! We hopen je snel te mogen verwelkomen als nieuwe vrijwilliger bij CAW Oost-Vlaanderen!

Wat is CAW Oost-Vlaanderen?

Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) Oost-Vlaanderen is een pluralistische organisatie die deskundige hulpverlening biedt aan iedereen met vragen of problemen in verband met welzijn.

CAW Oost-Vlaanderen **informeert, begeleidt en biedt onderdak** indien dat nodig is. Onze **doelgroepen** zijn mensen in kwetsbare situaties zoals daklozen, slachtoffers van geweld, jongeren, (ex-)gedetineerden, vluchtelingen, gebroken gezinnen enz. Onze hulpverlening is professioneel, vertrouwelijk en discreet.

Onze organisatie telt ongeveer 670 medewerkers en jaarlijks kloppen zo'n 25.000 mensen met een hulpvraag aan bij CAW Oost-Vlaanderen.

Volg CAW Oost-Vlaanderen via www.caw.be en www.facebook.com/cawoostvlaanderen. Contact opnemen kan onder meer telefonisch via 09 265 89 20.

Voor extra projecten en initiatieven zijn **giften, legaten en schenkingen** steeds welkom op BE25 0689 0002 0082 – BIC GKCCBEBB. Voor bijdrages vanaf 40 euro krijgt u van ons een fiscaal attest, goed voor een belastingvermindering van 45 %. Een gift van 100 euro kost u dus eigenlijk maar 55 euro.

DIRECTIE

GEERT HILLAERT /
Algemeen directeur
geerthillaert@cawoostvlaanderen.be

TINE VANDEBOSSCHE /
HR directeur
tinevandebossche@cawoostvlaanderen.be

ALAIN SLOCK /
Inhoudelijk directeur
alainslock@cawoostvlaanderen.be

BESTUURSORGaan

Kris Coenegrachts (voorzitter), Kathleen Van Haute, Gerry van de Steene, Mark Block, Stefan Bockstal, Guido Van de Pontseele, Christl Willems, Kathleen Van Rysseghem, Thomas Vervaet, Sara Goossens en Charlotte Colman.

OPGEKLOPT

NA DE ZOMER KOMT DE ...

De zomer is op haar hoogtepunt terwijl ik deze column schrijf. Het is die tijd van het jaar waarin alles er een beetje beter uitziet en het leven wat lossier aanvoelt. We genieten van een beetje zon, festivals zoals de Gentse en Lokerse feesten, de kinderen beleven geweldige avonturen op kamp ... Kortom, het is vakantie.

Er zijn veel activiteiten waar iedereen welkom is, ook mensen die het wat moeilijker hebben. Maar – laten we realistisch blijven – niet alles is haalbaar en betaalbaar voor iedereen: drankjes van vier euro of burgers van tien euro zijn voor velen een te grote hap uit het budget. Het bezorgt een aantal mensen het gevoel van er 'niet bij te horen' en dat los je niet op met gratis kraantjeswater.

Met het einde van de zomer keert ook de onvervalste realiteit terug, want september is de 'terug-naar-school'-maand. De pennenzak moet aangevuld worden, de boekentas vernieuwd, en dure handboeken die slechts één keer gebruikt worden. Allemaal kosten die gemaakt worden bovenop een huishuur, een energierekening en een karig budget dat uitgerekte wordt alsof het de horizon is, zonder strand en ondergaande zon.

De zorgen bij veel van de kwetsbare gezinnen zullen weer uitdeinen, net als de vochtvlek in de rechterhoek van de living in hun huurwoning. Voor een huurprijs van achthonderdvijftig euro per maand mag je immers niet te kieskeurig zijn.

In oktober zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Ik hoop vurig dat we de dag na de verkiezingen wakker worden in een samenleving waar haalbare doelen om de meest kwetsbaren écht vooruit te helpen hoog op de agenda staan. Dromen is nooit verkeerd, al is het nog beter om die dromen te realiseren.

Noël Callebaut

Stafmedewerker
fondsenwerving en communicatie
noelcallebaut@cawoostvlaanderen.be
09 432 00 60

VAN CHILLPLEK TOT LEVENSTRUCTUUR: OVER DE IMPACT VAN HET OVERKOP-HUIS

Het OverKop-huis in Gent is veel meer dan een toe- vluchtsoord voor jongeren die even een plek nodig hebben om te ontspannen of hulp te zoeken. Het is een plek waar hoop en structuur ontstaan en levens veranderd worden. Lars Libbrecht, student Systeem en Netwerkbeheer en trotse ambassa- deur, weet als geen ander hoe deze unieke organi- sation jongeren kan helpen groeien en bloeien. Drie jaar geleden leerde Lars het OverKop-huis in Gent kennen. "Het dagcentrum waar ik na mijn opname in de psychiatrie zat, stelde me voor hier eens langs te gaan. Ik had nog nooit van dit huis gehoord, maar dat eerste bezoek was heel aangenaam. Ik ben nog eens gegaan, en dan nog eens, en nu zit ik hier bijna dagelijks. Dit jaar ben ik ambassadeur geworden. Ik wil OverKop helpen zoals zij mij hebben geholpen en dat vandaag nog steeds doen. Als voltijds student ben ik nog niet 'on the road' kunnen gaan om OverKop aan scholen voor te stellen, maar dat komt nog wel."

Op dit moment zijn er vier ambassadeurs en dat zijn er iets minder dan vorig jaar. "Ik probeer ook andere jongeren te overtuigen de stap naar het ambassadeurschap te zetten, want je krijgt de kans om écht een verschil te maken. We vergaderen één keer per maand en bespreken de ideeën uit de 'BAM!!', het jongerenpanel van OverKop (n.v.d.r.: 'BAM!!' staat voor 'Bedenken - Aanpakken - Mee- werken'). Samen bekijken we hoe we de werking in

het OverKop-huis nog efficiënter kunnen maken. En er wordt naar ons geluisterd."

Het ambassadeurschap heeft Lars persoonlijk niet veranderd, maar het OverKop-huis wél. "Sinds ik hier langskom, heb ik geen psychiatrische bege- leiding meer nodig. En dat geldt zeker en vast ook voor veel andere jongeren. Soms komen hier tot wel 60 jongeren op één dag over de vloer. OverKop is belangrijk omdat het jongeren ondersteunt. Hier kun je altijd binnenkomen en even chillen. En als het wat slechter gaat, is er altijd iemand om je te helpen."

Sinds hij naar OverKop komt, staat Lars beter in het leven. "Ik heb nu een reden om op te staan. OverKop geeft structuur aan mijn leven. Ook mijn ouders zijn blij dat ik mijn weg hiernaartoe heb gevonden."

Lars besluit dat jongeren maatschappelijk te vaak onder de mat worden geschoven. "Ik begrijp dat er te weinig geld is om iedereen te helpen, maar de jeugd is de toekomst en die moet nog jaren preste- ren. En wie goed in zijn vel zit, presteert beter. Het OverKop-huis zorgt daarvoor."

In een OverKop-huis staan de deuren open voor jongen van 12 tot 25 jaar. Meer op www.overkop.be